

TURVALLINEN YHTEISKUNTA

Kärkiteeman nimi & diaarinumero: Turvallisesti arjessa, yksilöiden turvallinen arki
VNK/470/48/2014

Kärkiteeman rahoitus: 200 000 €

Kärkiteeman tavoitteet: Kärkiteeman painopisteenä ovat Maahanmuuton 2020 -strategian toimeenpanoa edistävät ja tukevat tutkimushankkeet. Strategia suuntaa kohti tulevaa vuosikymmentä tilanteessa, jossa liikkuvuus lisääntyy, väestörakenne muuttuu ja moninaisuus yhteiskunnassamme lisääntyy - näihin kysymyksiin meidän tulee voida reagoida myös tutkimuksen keinoin. Tavoitteena on viitoittaa tutkimuksen keinoin tietä aktiivisemmalle ja ennakoivammalle maahanmuuttopolitiikalle. Menestyäkseen muuttuvassa maailmassa Suomi tarvitsee mm. aktiivista, suunnitelmallista ja kohdennettua työperusteista maahanmuuttoa. Ihmisten liikkuvuus edellyttää Suomelta sekä avoimuutta että maahanmuuton hallintaa.

Kärkiteeman sisältö: Tämän kärkiteeman sisältö koostuu maahanmuuton, kotoutumisen (integroitumisen) ja turvallisuuden teemoista. Kansallisten vaikutusten ohella maahanmuuttopolitiikalla on suora yhteys ulko- ja kehityspolitiikkaan. Yhteydet maahanmuuton ja yhteiskunnallisen kehityksen välillä on tiedostettu niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin, mutta ne eivät vielä riittävästi heijastu käytännön toimintaan. Siksi on lisättävä tietämystä muuttoliikkeen ja kehityksen myönteisestä ja kielteisestä vaikutuksesta toisiinsa. Tämä mahdollistaa toimimisen eettisesti kestäväällä tavalla ja ehkäisee muuttoliikkeestä aiheutuvia kielteisiä vaikutuksia.

Tutkimuksen keinoin luodaan edellytyksiä tehostaa mm. työperusteisen maahanmuuton koordinaatiota ja kotouttamistoimenpiteiden yhteensovittamista eri hallinnonalojen toimenpiteiden kesken. Maahanmuuttokysymykset ovat osa useiden hallinnonalojen ja eri viranomaisten toimintaa. Vastuujakojen tulee olla selkeät ja tarkoituksenmukaiset, mutta samalla hallinnon tulee toimia kokonaisuutena. Ministeriöiden välisen yhteistyön lisäksi tarvitaan nykyistä enemmän myös muiden toimijoiden, ennen muuta kuntien ja valtion, yhteistyötä.

Selvityksen/tutkimuksen tulee tuottaa tuloksia 30.9.2015 mennessä ja olla valmis 31.12.2015 mennessä.

Tutkimuskysymykset:

- Mistä tekijöistä muodostuu maahanmuuttajan turvallisuus ja erityisesti, mitkä tekijät aiheuttavat turvattomuutta vastaanottavassa tahossa ja/tai tulijoissa? Kuinka turvattomuutta tuottavat ongelmat ratkaistaan, ja kenen toimesta ja millaisin toimenpitein?
- Millainen on kattava kuva maahanmuuton nykytilasta ja lähitulevaisuudesta? Miten luomme edellytykset tarkastella maahanmuuton, kotoutumisen ja turvallisuuden hyviä ja huonoja käytäntöjä sekä keskeisiä ongelmia?
- Millä keinoin varmistamme maahanmuuton vaikutusten pitkäaikavälin vaikutusten systemaattisen seurannan ja tutkimuksen sekä tätä kautta saatavan tiedon hyödyntämisen?
- Miten varmistamme kansainvälisten tietojen ja kokemusten täysimääräisen hyödyntämisen (mm. kehitys Pohjoismaissa ja Alankomaissa sekä ns. Kanadan mallin tulokset)?
- Taloustieteiden, yhteiskuntatieteiden, ml. sosiologian, sekä humanististen tieteiden yhteistyön kehittäminen maahanmuuttoa koskevassa tutkimuksessa?

Lisätietoja: kehittämisneuvos Harri Martikainen, sisäministeriö, sähköposti:
harri.martikainen@intermin.fi, puh. +358295488512

Kärkiteeman nimi & diaarinumero: Turvallinen yhteiskunta menestyksen ja hyvinvoinnin mahdollistajana VNK/471/48/2014

Kärkiteeman rahoitus: 150 000 €

Kärkiteeman sisältö ja tavoitteet: Kärkiteema jäsentää ja konkretisoi niitä tarpeita ja toimia, joita liittyy valtioneuvoston 2010 antamaan periaatepäätökseen yhteiskunnan turvallisuusstrategiasta. Strategiassa on määritetty yhteiskunnan elintärkeät toiminnot ja niiden tavoitetilat, elintärkeitä toimintoja vaarantavat uhkamallit ja niihin liittyvät mahdolliset häiriötilanteet, toimintojen turvaamisen ja jatkuvuuden suunnittelun edellyttämät ministeriöiden strategiset tehtävät, häiriötilanteiden hallinnan edellyttämät kriisijohtamisen perusteet, strategian toimeenpanon seurannan ja kehittämisen sekä varautumisen ja kriisijohtamisen harjoitteluun liittyvät periaatteet. Strategian tavoitteena on ollut välttää voimavarojen päällekkäinen kehittäminen ja tilanne, jossa jokin elintärkeiden toimintojen turvaamisessa tarvittava suorituskyky jäisi kehittämättä. Tässä hahmotetut tietotarpeet tukevat ja turvaavat strategian toimeenpanossa tunnistettuja tietotarpeita ja -aukkoja. Teemaan sisältyy muun muassa kysymyksiä julkisten turvallisuuspalveluiden (kokonaisturvallisuus) kustannus-hyötyanalyysistä ja vaikuttavuudesta.

Selvityksen/tutkimuksen tulee tuottaa tuloksia 30.9.2015 mennessä ja olla valmiita 31.12.2015 mennessä.

Tutkimuskysymykset:

- Mitkä ovat valtakunnallisen varautumisen tehtävien ja toiminnan järjestelyiden vahvuudet ja heikkoudet nykytilassa sekä niiden kehittämistarpeet?
- Miten turvallisuus ja varautuminen alue- ja paikallistasolla ovat kehittyneet viimeisten vuosikymmenten aikana? Miten varautumista tulisi alue- ja paikallistasolla kehittää?
- Miten julkisen hallinnon muutokset ovat vaikuttaneet turvallisuussidonnaisten palvelujen laatuun ja saatavuuteen?

Lisätietoja: kehittämisneuvos Harri Martikainen, sisäministeriö, sähköposti: harri.martikainen@intermin.fi, puh. +358295488512

Kärkiteeman nimi & diaarinumero: Uudet teknologiat mahdollisuutena ja uhkana
VNK/472/48/2014

Kärkiteeman rahoitus: 300 000 €

Kärkiteeman tavoitteet: Luodaan kokonaiskuva kyberosaamisen nykytilasta keskittyen alan tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan (TKI). Lisäksi halutaan ennakoitua tulevaisuuden mahdollisuuksista ja ehdotuksia alan TKI-toiminnan kehittämiseksi.

Kärkiteeman sisältö: Suomen kyberturvallisuusstrategiassa ja toimeenpano-ohjelmassa on tunnistettu tarve kyberosaamisen tarkemmalle kartoittamiselle (Valtioneuvoston periaatepäätös 24.1.2013). Suomessa ei nykyisellään ole kokonaiskuva kyberosaamisen nykytilasta eikä riittävää pohjaa alueen TKI -kapasiteetin kehittämiseen (osaaminen, infrastruktuuri ja resurssit hallinnonaloilla, elinkeinoelämässä ja tiedeyhteisössä). Tutkimuksessa selvitetään kokonaisvaltaisesti kyberturvallisuuteen liittyvän osaamisen ja tiede- ja tutkimustoiminnan kannalta keskeisten osa-alueiden tilanne ja arvioidaan kypsyystaso, erityisenä kohteena kyberturvallisuuden koulutuksen sekä TKI-työn edistäminen. Samalla varmistetaan kansallisen tutkimustoimintaan liittyvän infrastruktuurin toimintavarmuus ja käytettävyys sekä tietojen luottamuksellisuus, eheys ja saatavuus, mukaan lukien kulttuurin ja tutkimuksen digitaalisten tietovarantojen hallinta ja pitkäaikaissäilytys. Selvityksessä edistetään kyberoimintaympäristön kansallista ja kansainvälistä koulutus- ja tutkimusyhteistyötä. Selvityksessä tehdään laajapohjaista yhteistyötä poikki ministeriöiden toimialojen ja selvitys vaatii monitieteistä lähestymistapaa, jossa muun muassa luonnontieteet, humanistiset tieteet, yhteiskunnalliset ja tekniset tieteet kohtaavat. Työssä tulee hyödyntää jo tehtyjä selvityksiä kyberosaamisesta. Selvityksen/tutkimuksen tulee tuottaa tuloksia 30.9.2015 mennessä ja olla valmis 31.12.2015 mennessä.

Tutkimuskysymykset:

- Kokonaiskuva kyberosaamisen nykytilasta. Mikä on Suomen kyber-TKI-osaamisen tämän hetkinen taso huomioiden mm. osaamisalueet, osaamisen puutteet ja vahvuudet, resurssit, verkostot, toimintatavat ja infrastruktuuri, ja mitkä tahot ovat keskeisimmät toimijat? Nykytila tulee suhteuttaa kansainväliseen tilanteeseen. Nykytila-analyysin tulee olla toistettavissa myöhemmin ja menetelmien hyödynnettävissä avoimesti.
- Tietoteknisen infrastruktuurin tila. Miten varmistetaan kansallisen TKI-osaamisen kannalta kriittisen tietoteknisen infrastruktuurin resursointi, toimintavarmuus ja käytettävyys sekä taataan tietojen luottamuksellisuus, yksityisyyden suoja, eheys ja saatavuus, mukaan lukien kansallisesti merkittävien kulttuurin ja tutkimuksen digitaalisten tietovarantojen hallinta ja pitkäaikaissäilytys?
- Ennakointi tulevaisuuden mahdollisuuksista. Mitkä ovat Suomen tulevaisuuden kannalta keskeiset kyberosaamisalueet, painopisteet, priorisoidut muutostarpeet ja havainnoista seuraavat käytännön toimenpiteet? Miten TKI-toiminnalla vahvistetaan kyberturvallisuusstrategian toteutumista? Miten osaamista kehittämällä hyödynnetään digitalisaatiota sekä edistetään tietoyhteiskuntaa ja alan liiketoimintamahdollisuuksia? Miten Suomen kansainvälistä houkuttelevuutta investointikohteena voidaan lisätä? Ennakointianalyysin tulee olla toistettavissa myöhemmin (menetelmät hyödynnettävissä avoimesti).
- Kehittämisuositukset ja jatkotutkimustarpeet. Miten kohtien 1, 2, 3 havainnot vaikuttavat toimijoiden profiloitumistarpeeseen? Miten toimijoiden ketju saadaan osaamisen ja hyödyntämiskyvyn näkökulmasta toimimaan tehokkaasti?

Lisätietoja: kehittämisneuvos Harri Martikainen, sisäministeriö, sähköposti:
harri.martikainen@intermin.fi, puh. +358295488512